

THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHING MOTIVATION AND CAREER STRESS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHING STUDENTS

İrem TÜRKMEN¹, ✉ Ülviye BİLGİN²

¹Hitit University / Faculty of Sports Sciences / Çorum, Turkey.

²Gazi University / Faculty of Sports Sciences / Ankara, Turkey.

 0000-0001-8643-4130

 0000-0001-5871-0089

Abstract : The aim of this study is to assess the correlation between teaching motivation and career stress of students studying at the Department of Physical Education and Sports Teaching (DPEST), and analyze the demographic variables from a correlational aspect. The study group was comprised of 154 subjects who were randomly chosen from the students studying at the DPEST at Hitit University during the 2022-2023 academic year. Data were collected by using the "Teaching Motivation Scale (TMS)," "Career Stress Scale (CSS)," and a personal information questionnaire. Statistical analyses, specifically the Kruskal-Wallis H, Spearman's rho, and Mann-Whitney U, were used because the data were not normally distributed. No significant difference was found in any scale for the gender variable. The Kruskal-Wallis test results revealed that there were significant differences in the external conflict sub-dimension when comparing class levels and in the Career Stress Scale scores and its sub-dimensions; both 2nd and 4th-grade students scored significantly higher than 3rd-grade students. A statistically significant low and positive correlation was observed between the age variable and the intrinsic motivation sub-dimension of the Motivation to Teach Scale. Correlation analysis between the total scores of the Motivation to Teach Scale and the Career Stress Scale indicated a negative correlation at a low level, and some correlations were also observed between the sub-dimensions of the scales. It can be concluded that the teaching motivation of students studying at the DPEST gets higher as their career stress levels increase.

Keywords : Motivation to teach, Physical education and sport teaching students, Career stress.

Citation : Türkmen, İ., & Bilgin, Ü. (2023). The Relationship Between Teaching Motivation and Career Stress of Physical Education and Sport Teaching Students. *International Journal of Physical Education Sport and Technologies*, 4(2), 13-23.

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETME MOTİVASYONU VE KARİYER STRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Özet: Bu araştırmanın temel amacı, öğrenimini beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde devam ettiren öğrencilerin öğretim motivasyonu ile kariyer stresi arasındaki ilişkiyi belirlemek ve bu ilişkiyi demografik değişkenlere göre incelemektir. Çalışmanın evrenini 2022-2023 akademik yılında Hitit Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenimine devam etmekte olan Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Örneklemi, 154 öğrenci oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra veri toplama aracı olarak "Öğretme Motivasyonu Ölçeği (ÖMÖ)", "Kariyer Stresi Ölçeği (KSÖ)" ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Analizlerde ise normal dağılım göstermemesi sebebiyle Kruskal-Wallis Testi, Spearman Korelasyon Analizi ve Mann-Whitney U Testinden faydalanılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre her iki ölçekte anlamlı fark tespit edilmemiştir. Ancak, sınıf düzeyleri ile Kariyer Stresi Ölçeği'nden alınan toplam puan ve ölçek alt boyutları arasında yapılan Kruskal-Wallis testi doğrultusunda, dışsal çatışma alt boyutunda anlamlı bir fark belirlenmiştir. Bu fark, 2. ve 3. sınıflar arasındaki karşılaştırmada 2. sınıf lehine, 3. ve 4. sınıflar arasındaki karşılaştırmada ise 4. sınıf lehine olmuştur. Ayrıca, Öğretme Motivasyonu Ölçeği toplam puanı ile yaş değişkeni arasında içsel motivasyon alt boyutunda düşük düzeyde ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Öğretme Motivasyonu Ölçeği toplam puanı ile Kariyer Stresi Ölçeği toplam puanı arasındaki korelasyon analizi sonucunda negatif yönde ve düşük düzeye sahip anlamlı bir ilişki saptanmış, aynı zamanda ölçeklerin alt boyutları arasındaki ilişki de incelendiğinde anlamlı olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenimlerine devam eden öğrencilerin kariyer stresleri arttıkça, öğretim motivasyonlarının düşeceği sonucuna varılabilir.

Anahtar kelimeler: Öğretme motivasyonu, Beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencileri, Kariyer stresi.

Motivasyon, insanları doğası gereği bir seçim yapmaya ya da tercihte bulunmaya iten bir dürtü şeklinde tanımlanmaktadır. Bireylerin doğasını oluşturan bu dürtüler, mesleki hayatlarında da ortaya çıkmaktadır; dolayısıyla her meslek alanında olduğu gibi öğretmenlikte de motivasyon oldukça önemlidir. Çünkü öğretmenin motivasyonu, etkili öğretimin gerçekleştirilmesini ve eğitim sürecindeki kazanımların artırılmasını sağlayan bir unsurdur.

Öğretmenlik motivasyonu, Sinclair (2008) tarafından akılda tutma ve konsantrasyon açısından, bireyleri

öğretmenliğe çeken şeyin ne olduğunu, ilk öğretmenlik eğitimi derslerine ne kadar katılacaklarını ve daha sonra öğretmenlik mesleğinde ne kadar kalacaklarını ya da ne ölçüde devam edeceklerini belirleyen bir güdü olarak tanımlanmıştır. Öğretmen motivasyonunun teorik modelleri, öğretmenlerin beklentilerine ve değer inançlarına odaklanmaktadır (Lazarides ve Schiefele, 2021).

Öğretmenlerin iş hayatındaki motivasyonları oldukça önem taşısa da, ilk meslek seçimlerindeki ve eğitim sürecindeki motivasyonları da göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretmen adaylarının motivasyonu ve öğretim motivasyonu konusunda

birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalar sonucunda öğretim motivasyonu kavramı çeşitli sınıflandırmalara tabi tutulmuştur. Öğretim motivasyonu kavramı içsel ve dışsal motivasyon şeklinde sınıflandırılmıştır.

Kyriacou ve Coulthard'ın (2000) açıklamasına göre (akt. Shak, 2022), içsel motivasyon, öğretim faaliyeti ve konu alanındaki bilgi ve uzmanlıkları kullanma konusundaki ilgi gibi işle ilgili içsel yönleri içerirken, dışsal motivasyon ise işin doğasında olmayan faktörleri, örneğin uzun tatiller ve maaş gibi yönleri kapsar. Bir başka çalışmada ise dışsal motivasyonlar, uzun tatiller, alınan ücretin düzeyi ve kariyer statüsü gibi işin kendisinde olmayan yönlerini kapsarken; içsel motivasyonların, çocuklara öğretim faaliyeti ve alan bilgisini kullanmaya ilgi duyma gibi iş faaliyetinin kendi yönlerini kapsamaktadır (Goller vd., 2019).

Öğretmen adaylarında içsel ve dışsal motivasyon unsurları olduğu gibi, motivasyonlarını düşüren pek çok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden bir tanesi de stres durumudur. Stres, "stresörlere karşı bilinçsiz tepki ve/veya bilinçli kontrolün birleşiminden dolayı belirli konuşma özelliklerinde gözlenebilir değişkenliktir" şeklinde tanımlanmaktadır (Murray vd., 1996). Stres, fizyolojik ve psikolojik yönden hayatın pek çok alanını etkilediği gibi kariyer konusu üzerinde de ciddi bir etki göstermektedir.

Kariyer stresi ise bireyin kendi kariyer yolunu ilerletme ve belirleme aşamasından dolayı ortaya çıkmış olan stres türü olarak ifade edilmektedir (Park ve Han, 2017, akt. Jung, 2020). Kişilerin kariyer ile ilgili streslerini etkileyen stresörler aile, toplum ve medya gibi dışa bağlı stres faktörleri olabilirken; iş bulma konusundaki baskı, planladıkları kariyere ilişkin bilgi eksiklikleri ve alanlarındaki iş bulabilme imkanları gibi faktörler şeklinde de ortaya çıkmaktadır (Günay ve Çelik, 2019). Özden ve Sertel Berk (2017) ise kariyer stresi üzerine yaptıkları sınıflandırmayı üçe ayırarak iş bulma baskısı, kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği ve dışsal çatışma şeklinde tespit etmişlerdir.

Motivasyon ve stres kavramları birbiriyle oldukça ilişkili kavramlardır ve birbirlerini etkiledikleri düşünülmektedir. Dolayısıyla, öğretmen adaylarının

da öğretmeye yönelik motivasyonu sağlayabilmeleri için öncelikle kariyer stresi faktörlerini aşmaları gerekmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, öğrenimini beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde devam ettiren öğrencilerin öğretim motivasyonu ile kariyer stresi arasındaki ilişkiyi belirlemek ve bu ilişkiyi demografik değişkenlere göre incelemektir.

Yöntem

Araştırma Modeli:

Bu çalışma, bir araştırma tarama modeli olarak tasarlanmıştır ve bu bağlamda ilişkisel tarama modeli benimsenmiştir. Araştırmanın temel türü ise nicel araştırmadır.

Evren-Örneklem (Araştırma Grubu):

Bu araştırmanın evreni ise, 2022-2023 akademik yılında Hitit Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenimine devam etmekte olan Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma için belirlenen örneklem büyüklüğü, %95 güven aralığında ve %5 hata payıyla 143 öğrenci olarak tespit edilmiştir. Örneklem 154 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem, basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

Verilerin Toplanması:

Araştırma için öncelikle Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 04.11.2022 tarihi 2022-23 karar sayısı ile etik kurul izni alınmıştır. Veriler, yüz yüze ölçeklerin ve kişisel bilgi formunun uygulanması ile gönüllülük esasına dayalı şekilde toplanmıştır. Araştırmada katılımcılar için oluşturulmuş kişisel bilgi formu anketi bulunmaktadır. Kişisel bilgi formunda "aylık gelir düzeyi, aylık aile gelir düzeyi, yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi" değişkenleri bulunmaktadır. Aynı zamanda araştırmada 2 ayrı ölçek kullanılmıştır.

Araştırmada Candan ve Gencel (2015) tarafından geliştirilen Öğretim Motivasyonu Ölçeğinden (ÖMÖ) faydalanılmıştır. Ölçek, 6'lı Likert tipinde düzenlenmiş olup toplamda 12 maddenin yer aldığı bir ölçme

aracıdır. Katılımcılar, her madde için "kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, biraz katılmıyorum, biraz katılıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum" şeklinde 6 seviyeli bir derecelendirme kullanmaktadır. Ölçeğin alt boyutları, içsel motivasyon ve dışsal motivasyon olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ölçeğin toplamından alınabilecek en düşük puan 12'dir, alınabilecek en yüksek puan ise 72'dir.

Araştırmada kullanılan diğer ölçek, Özden ve Sertel Berk'in (2017) geliştirdiği Kariyer Stresi Ölçeğidir (KSÖ). Bu ölçek, toplamda 20 maddenin yer aldığı ve 5'li ikert tipinde düzenlenmiş bir ölçüm aracıdır. Katılımcılar, her madde için "hiç katılmıyorum, çok az katılıyorum, biraz katılıyorum, epey katılıyorum, tamamen katılıyorum" şeklinde 5 seviyeli bir derecelendirme kullanmaktadır. Ölçeğin, Kariyer Belirsizliği ve Bilgi Eksikliği, İş Bulma Baskısı ve Dışsal Çatışma olarak adlandırılan üç ayrı alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin toplamından alınabilecek en düşük puan 20'dir, en yüksek puan ise 100'dür.

Verilerin Analizi

Veriler analiz edilirken SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır.

Tablo 1: Veri setlerinin Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk test sonuçları

	Kolmogorov Smirnov ^a			Shapiro Wilk		
	İstatistik	df	p	İstatistik	df	p
Cinsiyet	0,447	154	0,000	0,570	154	0,000
Sınıf düzeyi	0,256	154	0,000	0,815	154	0,000
Aylık gelir	0,319	154	0,000	0,703	154	0,000
Aylık aile gelir	0,357	154	0,000	0,736	154	0,000
İçsel motivasyon	0,075	154	0,035	0,963	154	0,000
Dışsal motivasyon	0,073	154	0,045	0,980	154	0,022
ÖMÖ toplam puan	0,066	154	0,097	0,971	154	0,002
Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği	0,081	154	0,014	0,965	154	0,001
Dışsal çatışma	0,085	154	0,008	0,960	154	0,000
İş bulma baskısı	0,112	154	0,000	0,953	154	0,000
KSÖ toplam puan	0,058	154	0,200*	0,982	154	0,046

* $p > 0,05$

Normal dağılım istatistiğine bakıldığında, verilerin ($p < 0,05$) normal dağılım göstermediği görülmektedir (Tablo 1). Verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının da (-1,+1) normal dağılım göstermediği tespit

edilmiştir (Hair vd., 2010). Bu nedenle, non-parametrik testler olan Kruskal-Wallis Testi, Spearman Korelasyon Analizi ve Mann-Whitney U Testi kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. Analizlerde frekans, yüzde dağılımı ve ortalama değerleri de değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmanın anlamlılık düzeyi ise $p < 0,05$ olarak alınmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bulgular bölümünde istatistiksel analizlere bağlı olarak elde edilen verilerin sonuç ve yorumlamaları ifade edilmiştir.

Tablo 2: Katılımcıların Sahip Olduğu Demografik Değişkenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları ile Yaşlarının ve Ölçeklerden Aldıkları Toplam Puanların Ortalamaları

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Erkek	45	29,2
	Kadın	109	70,8
	1	28	18,2
Sınıf düzeyi	2	40	26
	3	24	15,6
	4	62	40,3
Aylık gelir düzeyi	Düşük	73	47,4
	Orta	77	50
	Yüksek	4	2,6
Aylık aile gelir düzeyi	Düşük	44	28,6
	Orta	98	63,6
	Yüksek	12	7,8
	N	$\bar{X}$	SS
Yaş	154	21,99	2,449
ÖMÖ toplam puan	154	52,48	10,448
KSÖ toplam puan	154	54,58	18,580

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların %29,2 oranında kadın, %70,8 oranında erkek olduğu, sınıf düzeylerinde %18,2 oranında 1. sınıf, %26 oranında 2. sınıf, %15,6 oranında 3. sınıf, %40,3 oranında 4. sınıf olduğu, aylık gelir düzeylerinde %47,4'nün düşük, %50'sinin orta, %2,6'sının yüksek olduğu, aylık aile gelir düzeylerinde %28,6'sının düşük, %63,6'sının orta, %7,8'nin yüksek olduğu, yaş ortalamalarının 21,99 olduğu görülmektedir. Ölçeklerden aldıkları toplam puan ortalamalarına göre; ÖMÖ'den 52,48, KSÖ'den 54,58 puan aldıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların Cinsiyete Göre ÖMÖ Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	U	Z	p
İçsel motivasyon	Erkek	45	80,11	3605	2335,0	-0,468	0,640
	Kadın	109	76,42	8330			
Dışsal motivasyon	Erkek	45	69,37	3121,50	2086,50	-1,458	0,145
	Kadın	109	80,86	8813,50			
ÖMÖ toplam puan	Erkek	45	75,50	3397,50	2362,50	-0,358	0,720
	Kadın	109	78,33	8537,50			

ÖMÖ toplam puanı ve alt boyutları ile katılımcıların cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 4: Katılımcıların Cinsiyete Göre KSÖ Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	U	Z	p
Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği	Erkek	45	86,24	3881	2059,0	-1,565	0,118
	Kadın	109	73,89	8054			
Dışsal çatışma	Erkek	45	77,59	3491,50	2448,50	-0,016	0,987
	Kadın	109	77,46	8443,50			
İş bulma baskısı	Erkek	45	75,41	3393,50	2358,50	-0,374	0,708
	Kadın	109	78,36	8541,50			
KSÖ toplam puan	Erkek	45	84,41	3798,50	2141,50	-1,236	0,217
	Kadın	109	74,65	8136,50			

Tablo 4'ün gözden geçirilmesi sonucunda, katılımcıların cinsiyet değişkeni ile KSÖ toplam puanı ve alt boyutları arasında anlamlı bir fark belirlenmemiştir.

Tablo 5: Katılımcıların Sınıf Düzeyine Göre ÖMÖ Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Sınıf düzeyi	n	$\bar{X}$	X^2	sd	p
İçsel motivasyon	1	28	68,98	2,097	3	0,552
	2	40	77,05			
	3	24	74,10			
	4	62	82,95			
Dışsal motivasyon	1	28	78,34	0,246	3	0,970
	2	40	79,06			
	3	24	79,42			
	4	62	75,37			
ÖMÖ toplam puan	1	28	72,61	0,587	3	0,899
	2	40	77,80			
	3	24	75,90			
	4	62	80,14			

Tablo 5'in analizine göre, katılımcıların sınıf düzeyleri ile ÖMÖ toplam puanı ve alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 6: Katılımcıların Sınıf Düzeyine Göre KSÖ Üzerine Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Sınıf düzeyi	n	$\bar{X}$	X^2	sd	p	Fark
Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği	1	28	73,84	4,515	3	0,211	
	2	40	82,43				
	3	24	61,38				
	4	62	82,22				
Dışsal çatışma	1	28	72,63	12,130	3	0,007*	2>3
	2	40	84,96				
	3	24	50,63				
	4	62	85,29				
İş bulma baskısı	1	28	71,88	0,684	3	0,877	
	2	40	77,34				
	3	24	77,25				
	4	62	80,24				
KSÖ toplam puan	1	28	71,71	6,038	2	0,110	
	2	40	82,08				
	3	24	59,73				
	4	62	84,04				

* $p < 0,05$

Araştırma katılımcılarının sınıf düzeyleri ile KSÖ'den aldıkları toplam puan ve ölçeğin alt boyutları incelenmiştir. Yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda dışsal çatışma alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiştir ($X^2=12,130$; $sd=3$; $p<0,007$). Farklılığın nerden ortaya çıktığını belirlemek için Mann-Whitney U kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda 2. ve 3. sınıf arasındaki karşılaştırmada 2. sınıf lehine ($U=271,000$; $Z=-2,913$; $p<0,004$), 3. ve 4. sınıf arasındaki karşılaştırmada ise 4. sınıf lehine ($U=407,000$; $Z=-3,257$; $p<0,001$) anlamlı fark tespit edilmiştir (Tablo 6).

Tablo 7: Katılımcıların Aylık Gelir Düzeyine Göre ÖMÖ Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Aylık gelir düzeyi	n	$\bar{X}$	X^2	sd	p
İçsel motivasyon	Düşük	73	78,65	0,822	2	0,663
	Orta	77	75,50			
	Yüksek	4	95			
Dışsal motivasyon	Düşük	73	76,22	5,034	2	0,081
	Orta	77	76,16			
	Yüksek	4	126,75			
ÖMÖ toplam puan	Düşük	73	77,21	1,927	2	0,382
	Orta	77	76,19			
	Yüksek	4	107,88			

Aylık gelir düzeyleri ile ÖMÖ toplam puan ve ölçeğin alt boyutları arasındaki farkı değerlendirmek amacıyla

gerçekleştirilen Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre, anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir (Tablo 7).

Tablo 8: Katılımcıların Aylık Gelir Düzeyine Göre KSÖ Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Aylık gelir düzeyi	n	$\bar{X}$	X^2	sd	p	Fark
Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği	Düşük	73	80,14	6,609	2	0,037*	Düşük>Yüksek Orta>Yüksek
	Orta	77	77,91				
	Yüksek	4	21,38				
Dışsal çatışma	Düşük	73	79,66	4,457	2	0,108	
	Orta	77	77,84				
	Yüksek	4	31,50				
İş bulma baskısı	Düşük	73	78,75	0,573	2	0,751	
	Orta	77	75,60				
	Yüksek	4	91,13				
KSÖ toplam puan	Düşük	73	78,72	7,540	2	0,023*	Düşük>Yüksek Orta>Yüksek
	Orta	77	79,48				
	Yüksek	4	17,13				

* $p < 0,05$

Kruskal-Wallis testine bakıldığında, KSÖ toplam puanı ile kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutu arasında aylık gelir düzeyi açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($X^2=6,609$; $sd=2$; $p < 0,037$, $X^2=7,540$; $sd=3$; $p < 0,023$). Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde, kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutlarında düşük ve yüksek gelir düzeyleri arasındaki karşılaştırmada düşük gelir düzeyi lehine anlamlı farklar belirlenmiş olup ($U=34,500$; $Z=-2,561$; $p < 0,010$), aynı şekilde orta ve yüksek gelir düzeyleri arasındaki karşılaştırmada orta gelir düzeyi lehine anlamlı farklar tespit edilmiştir ($U=41,000$; $Z=-2,466$; $p < 0,014$). KSÖ toplam puanında ise düşük ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada düşük gelir düzeyi grubunda ($U=29,000$; $Z=-2,686$; $p < 0,007$), orta ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada orta gelir düzeyi grubunda ($U=29,500$; $Z=-2,715$; $p < 0,007$) anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir (Tablo 8).

Aylık aile gelir düzeyleri ile ÖMÖ toplam puan ve ölçeğin alt boyutları arasındaki farkı incelemek amacıyla gerçekleştirilen Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre, anlamlı bir fark belirlenmemiştir (Tablo 9).

Tablo 9: Katılımcıların Aylık Aile Gelir Düzeyine Göre ÖMÖ Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Aylık aile gelir düzeyi	n	$\bar{X}$	X^2	sd	p
İçsel motivasyon	Düşük	44	75,25	1,605	2	0,448
	Orta	98	76,61			
	Yüksek	12	93			
Dışsal motivasyon	Düşük	44	73,42	4,913	2	0,086
	Orta	98	76,02			
	Yüksek	12	104,54			
ÖMÖ toplam puan	Düşük	44	73,90	2,974	2	0,226
	Orta	98	76,56			
	Yüksek	12	98,42			

Tablo 10: Katılımcıların Aylık Aile Gelir Düzeyine Göre KSÖ Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Aylık aile gelir düzeyi	n	$\bar{X}$	X^2	sd	p	Fark
Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği	Düşük	44	88,14	8,347	2	0,015*	Düşük>Yüksek Orta>Yüksek
	Orta	98	76,52				
	Yüksek	12	46,54				
Dışsal çatışma	Düşük	44	86,55	6,433	2	0,040*	Düşük>Yüksek Orta>Yüksek
	Orta	98	76,81				
	Yüksek	12	50,00				
İş bulma baskısı	Düşük	44	77,17	2,016	2	0,365	
	Orta	98	75,53				
	Yüksek	12	94,83				
KSÖ toplam puan	Düşük	44	86,44	8,594	2	0,014*	Düşük>Yüksek Orta>Yüksek
	Orta	98	77,60				
	Yüksek	12	43,88				

* $p < 0,05$

Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre (Tablo 10), aylık aile gelir düzeyi bakımından KSÖ toplam puanı ile kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır ($X^2=6,609$; $sd=2$; $p < 0,037$, $X^2=7,540$; $sd=3$; $p < 0,023$). Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutunda düşük ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada düşük gelir düzeyi grubunda ($U=125,500$; $Z=-2,768$; $p < 0,006$), orta ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada orta gelir düzeyi grubunda ($U=355,000$; $Z=-2,237$; $p < 0,025$) anlamlı farklar saptanmıştır. Dışsal çatışma alt boyutunda düşük ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada düşük gelir düzeyi grubunda ($U=143,000$; $Z=-2,426$; $p < 0,015$), orta ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada orta gelir düzeyi grubunda ($U=379,000$; $Z=-2,011$; $p < 0,044$) anlamlı

farklar gözlemlenmiştir. KSÖ toplam puanında ise düşük ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada düşük gelir düzeyi grubunda ($U=119,500$; $Z=-2,887$; $p<0,004$), orta ve yüksek gelir düzeyi arasındaki karşılaştırmada orta gelir düzeyi grubunda ($U=329,000$; $Z=-2,484$; $p<0,013$) anlamlı farklar gözlemlenmiştir (Tablo 10).

Tablo 11: Katılımcıların Yaşlarına Göre ÖMÖ Korelasyon Analizi Sonuçları

		İçsel motivasyon	Dışsal motivasyon	ÖMÖ toplam puan
Yaş	rho	0,161*	0,075	0,129
	p	0,046	0,355	0,112

* $p<0,05$

Tablo 11'de, katılımcıların yaş değişkeni ile ÖMÖ toplam puanı ve alt boyutları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için yapılan korelasyon analizinde elde edilen sonuçlara göre, içsel motivasyon alt boyutu ile yaş arasında düşük seviyede ve olumlu yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($\rho=0,161$, $p<0,046$).

Tablo 12: Katılımcıların Yaşlarına Göre KSÖ Üzerine Yapılan Korelasyon Analizi Sonuçları

		Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği	Dışsal çatışma	İş bulma baskısı	KSÖ toplam puan
Yaş	rho	-0,083	0,030	0,091	-0,026
	p	0,305	0,709	0,263	0,751

Tablo 12'de, katılımcıların yaş değişkeni ile KSÖ toplam puanı ve alt boyutları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre, herhangi bir anlamlı ilişki belirlenmemiştir.

Tablo 13: ÖMÖ ve KSÖ Alt Boyutlarının Korelasyon Analizi Sonuçları

		Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği	Dışsal çatışma	İş bulma baskısı
İçsel motivasyon	rho	-0,172*	-0,185*	0,907**
	p	0,033	0,022	0,000
Dışsal motivasyon	rho	-0,174*	-0,173*	0,797**
	p	0,030	0,032	0,000

** $p<0,01$, * $p<0,05$

ÖMÖ alt boyutları ile KSÖ alt boyutları arasındaki korelasyon analizi sonuçlarına göre, tüm alt boyutlarda anlamlı ilişkiler bulunmuştur. İçsel motivasyon alt boyutu ile kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği ile dışsal çatışma alt boyutları arasında düşük seviyede ve negatif yönde, iş bulma baskısı alt boyutu ile ise yüksek seviyede ve pozitif yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir ($\rho=-0,172$, $p<0,033$; $\rho=-0,185$, $p<0,022$; $\rho=0,907$, $p<0,000$). Dışsal motivasyon alt boyutu ile kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği ile dışsal çatışma alt boyutları arasında düşük seviyede ve negatif yönde, iş bulma baskısı alt boyutu ile ise yüksek seviyede ve pozitif yönde anlamlı ilişkiler saptanmıştır ($\rho=-0,174$, $p<0,030$; $\rho=-0,173$, $p<0,032$; $\rho=0,797$, $p<0,000$) (Tablo 13).

Tablo 14: ÖMÖ ve KSÖ Toplam Puan Ortalamalarının Korelasyon Analizi Sonuçları

		KSÖ toplam puan
ÖMÖ toplam puan	rho	-0,208*
	p	0,009

* $p<0,05$

ÖMÖ toplam puanı ile KSÖ toplam puanı arasında gerçekleştirilen korelasyon analizi sonuçlarına göre, düşük düzeyde ve negatif yönde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($\rho=-0,208$, $p<0,009$) (Tablo 14).

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın tartışma ve sonuç bölümünde, beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin öğretim motivasyonları ile kariyer stresleri arasındaki analiz sonuçları, literatürde mevcut bilgilerle karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

Öğretim Motivasyonu Ölçeğinden (ÖMÖ) elde edilen toplam puanın ortalaması 52,48, Kariyer Stresi Ölçeğinden (KSÖ) elde edilen toplam puanın ortalaması ise 54,58 olarak saptanmıştır. Öğretim Motivasyonu Ölçeği (ÖMÖ) için belirlenen en düşük puan 12, en yüksek puan ise 72 olarak belirlenmiştir (Candan ve Gencel, 2015). Ayrıca, Kariyer Stresi Ölçeği (KSÖ) toplam puanı için alınabilecek en düşük puan 20, en yüksek puan ise 100 olarak saptanmıştır (Özden ve Sertel Berk, 2017).

Öğretmen adaylarının öğretmeye yönelik motivasyonlarında cinsiyetlerinin herhangi bir farka sebep olmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde Dikmen ve Tuncer (2021) öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmada cinsiyete göre fark tespit etmemiştir. Dereli İman (2014), Demirkol (2019) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyonlarda cinsiyete bağlı anlamlı farklar saptanmıştır ve farkın kadınlar lehine olduğu belirlenmiştir. Araştırmada cinsiyet ile alakalı olarak elde edilen bir diğer bulgu ise cinsiyete göre kariyer stresinin anlamlı bir fark göstermediğidir. Bozyiğit ve Gökbaraz (2020), spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde kariyer stresini incelemiş ve cinsiyete göre herhangi bir fark tespit etmemişlerdir. Benzer şekilde Yılmaz (2019), öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada cinsiyete göre farka rastlamamıştır. Bu durumda öğretmenlik mesleğine yönelik duyulan motivasyonun ve mesleğe yönelik kariyer stresinin cinsiyet bakımından benzer sonuca ulaşması, mesleğin öğretmen adayları açısından her iki grup için de önemli olduğu şeklinde ifade edilebilir.

Öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri ile öğretme motivasyonları arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Eymur ve Geban (2011) ise yaptıkları çalışmada sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenliği adayları ile yapılmış olan bu çalışmada, ortaya çıkan sonucun öğrencilerin sınıf düzeyleri ile yaşları arasında orantılı bir bağlantı olmamasından kaynaklanacağı düşünülmektedir.

Kariyer stresi bağlamında, sınıf düzeyi ile dışsal çatışma alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Anlamlı farklılık, 2. ve 3. sınıflar arasındaki karşılaştırmada 2. sınıf lehine, 3. ve 4. sınıflar arasındaki karşılaştırmada ise 4. sınıf lehine tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, Dereli İman (2014) tarafından yapılan bir çalışmanın bulgularını desteklemektedir; çünkü Dereli İman (2014) çalışmasında, öğrencilerin sınıf düzeyinin artmasıyla birlikte dışsal motivasyon ve içsel motivasyon puan ortalamalarının da arttığı tespit edilmiştir. Bozyiğit ve Gökbaraz (2020) kariyer stresi üzerine yaptıkları çalışmalarında 1. sınıf ile 4. sınıf arasındaki

karşılaştırmada 4. sınıf lehine anlamlı fark tespit etmişlerdir. Yılmaz (2019) kariyer belirsizliği boyutunda ve kariyer stresi ölçeği genelinde, 1. sınıftaki öğretmen adaylarının 4. sınıftaki öğretmen adaylarından daha yüksek strese sahip olduğunu tespit etmiştir. Kariyer stresi ile alakalı olan tüm çalışmalarda farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Farklı sonuçların çıkması, çalışmaların farklı gruplar ile gerçekleştirilmiş olmasına bağlanabilir.

Öğretmen adaylarının aylık gelir düzeyleri ve aylık aile gelir düzeyleri öğretme motivasyonlarını anlamlı düzeyde etkilememektedir. Acat ve Yenilmez (2004) aile gelir durumuna göre üniversite öğrencilerinin motivasyon kaynakları ve sorunlarının farklılaşmadığını belirlemişlerdir. Dikmen ve Tuncer'de (2021) öğretmen adaylarının sosyo-ekonomik durumu ile öğretme motivasyonları arasında fark tespit etmedikleri gibi öğretmenliğin gönüllülük ve sevgi esasına bağlı olarak tercih edildiğini vurgulamıştır. Dolayısıyla yapılan çalışmada bu sonucu destekler niteliktedir.

Beden eğitimi öğretmenliği adaylarının kariyer stresi toplam puanı ile kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutu arasında aylık gelir düzeyine bağlı olarak anlamlı bir fark belirlenmiştir. Yapılan analizlerin sonuçlarına göre, kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutunda düşük gelir düzeyi ile yüksek gelir düzeyi arasında düşük gelir düzeyi avantajlıyken, orta ve yüksek gelir düzeyi arasında ise orta gelir düzeyi avantajlı olacak şekilde anlamlı farklar tespit edilmiştir. Kariyer stresi toplam puanında, düşük gelir düzeyi ile yüksek gelir düzeyi arasında düşük gelir düzeyi lehine anlamlı farklar gözlemlenirken, orta ve yüksek gelir düzeyi arasında ise orta gelir düzeyi lehine anlamlı farklar saptanmıştır.

Araştırma kapsamında, kariyer stresi toplam puanı ile kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği ile dışsal çatışma alt boyutları arasında aylık aile gelir düzeyi açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutunda, düşük gelir düzeyi ile yüksek gelir düzeyi arasında düşük gelir düzeyi avantajlıyken, orta ve yüksek gelir düzeyi arasında ise orta gelir düzeyi avantajlı olacak şekilde anlamlı

farklar tespit edilmiştir. Dışsal çatışma alt boyutunda düşük ve yüksek gelir düzeyi arasında düşük gelir düzeyi lehine, orta ve yüksek gelir düzeyi arasında ise orta gelir düzeyi lehine anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Kariyer stresindeki dışsal çatışma alt boyutu aileden ve çevreden kaynaklanan stres biçimlerini ifade etmektedir, dolayısıyla aile geliri ile dışsal çatışma arasında ortaya çıkan fark beklendik bir sonuçtur. Kariyer stresi toplam puanında ise düşük ve yüksek gelir düzeyi arasında düşük gelir düzeyi lehine, orta ve yüksek gelir düzeyi arasında orta gelir düzeyi lehine anlamlı fark gözlemlenmiştir. Üzüm vd. (2018) üniversite öğrencilerinin kariyer stresinde, gelir durumu ile kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliğinin gelir arttıkça düştüğünü gözlemlemişlerdir. Esen (2019) öğrencilerin kariyer stresi ile gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını tespit etmiştir. Araştırma sonucunda yüksek gelir düzeyine sahip katılımcıların orta ve düşük düzey gelire sahip öğrencilerden daha az kariyer stresi yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gelir seviyesi insanların yaşam standartlarını etkileyen önemli bir unsurdur, dolayısıyla daha az gelire sahip kişinin kariyer alanında da daha yüksek seviyede stres yaşaması beklenen sonuçtur. Akpınar (2008) araştırmasında düşük gelir düzeyinin öğretmenlerin stresi üzerinde etkili olduğunu tespit etmiştir.

Yaş değişkeni ile katılımcıların ÖMÖ toplam puanı ve alt boyutları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, içsel motivasyon alt boyutunda düşük seviyede ve olumlu yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Buna bağlı olarak, öğretmen adaylarının yaşları arttıkça içsel motivasyon düzeylerinin de artacağı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde İhtiyaroglu (2017) yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin ileri yaşlarda içsel motivasyonunun daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Kariyer stresi ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre, herhangi bir anlamlı ilişki belirlenmemiştir. Bozyiğit ve Gökbaraz (2020) yaptıkları çalışmada spor bilimleri fakültesi

öğrencilerinin yaşları ile kariyer stresleri arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit etmemişlerdir. Bu durumda tüm öğretmen adaylarının yaşlarına bakılmaksızın kariyer stresi yaşadığını söylemek mümkündür.

Öğretme Motivasyonu Ölçeği alt boyutları ile Kariyer Stresi Ölçeği alt boyutları arasındaki korelasyon analizi sonuçlarına göre, tüm alt boyutlarda anlamlı ilişkiler saptanmıştır. İçsel motivasyon alt boyutu ile kariyer belirsizliği, bilgi eksikliği ve dışsal çatışma alt boyutları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü bir ilişki, iş bulma baskısı alt boyutunda ise yüksek düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki belirlenmiştir. Bu durumda, öğretmen adaylarının içsel motivasyon seviyeleri arttıkça, kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği ve dışsal çatışma ile ilişkili kariyer stresleri azalmaktadır diyebiliriz. Fakat bunun aksine yine içsel motivasyonları yükseldikçe, iş bulma baskısı ile ilgili kariyer stresleri de yükselmektedir. Dışsal motivasyon alt boyutu ile kariyer belirsizliği, bilgi eksikliği ve dışsal çatışma alt boyutları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü bir ilişki, iş bulma baskısı alt boyutunda ise yüksek düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının dışsal motivasyonları içsel motivasyonlarına benzer bir şekilde arttıkça, kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği ve dışsal çatışma ile ilişkili kariyer stresleri azalmakta, ancak iş bulma baskısı ile ilgili kariyer stresleri artmaktadır.

Öğretme motivasyonu ile kariyer stresi arasında yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre, düşük düzeyde ve negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Çetinkaya (2019), beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, akademik motivasyon ile kariyer stresi arasında orta düzeyde negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemiştir. Bozkurt vd. (2020) üniversite öğrencileri ile olan çalışmalarında, kariyer stresi ile başarı odaklı motivasyon arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Buna bağlı olarak, beden eğitimi ve spor öğretmenliği adaylarının kariyer streslerinin artması ile öğretme motivasyonlarının düşeceği; kariyer streslerinin

azalması ile öğretme motivasyonlarının yükseleceği söylenebilir.

Öneriler

Çalışma sonucu elde edilen veriler ışığında aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerine, fakültelerinde öğretim motivasyonu ve kariyer stresleriyle ilgili seçmeli derslerin sunulması; aynı zamanda çeşitli seminerler düzenlenmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

- Acat, M. B., & Yenilmez, K. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin motivasyon düzeyleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12), 125-139.
- Akpınar, B. (2008). Eğitim sürecinde öğretmenlerde strese yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), 359-366.
- Bozkurt, Ö., Yemencici, A. D., & Özkara, M. (2020). Genç nesilde başarı odaklı motivasyon ve öz saygının kariyer stresi ile ilişkisi. *Uluslararası Turizm, Ekonomi ve İşletme Bilimleri Dergisi (IJTEBS)*, 4(1), 56-66.
- Bozyiğit, E., & Gökbaraz, N. (2020). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde kariyer stresinin belirleyicileri. *Journal of Computer and Education Research*, 8(15), 181-200.
- Candan, D. G., & Gencel, İ. E. (2015). Öğretme motivasyonu ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(36), 72-89.
- Çetinkaya, T. (2019). The analysis of academic motivation and career stress relationships of the students in department of physical education and sport. *International Education Studies*, 12(4), 24-35.
- Demirkol, M. (2019). Sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyon düzeyleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 37-54.
- Dereli İman, E. (2014). Okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk sevgisi ve öğretmenlik mesleğine ilişkin motivasyonlarının incelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(4), 482-504.
- Dikmen, M., & Tuncer, M. (2021). Öğretmen adaylarının depresyon düzeyleri, öğretme motivasyonları ve mesleğe karşı tutumlarının incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(2), 401-410.
- Esen, D. (2019). Kariyer stresi ile öz yeterlilik inancı ilişkisinin demografik değişkenlerin farklılaştırıcı rolü bağlamında incelenmesi: İzmir Meslek Yüksekokulu İktisadi ve İdari Programlar örneği. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 217-232.

- Beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin psiko-sosyal durumlarına yönelik öğretim faaliyetleri çeşitlendirilerek, öğrencilerin başa çıkma stilleri geliştirilmelidir.
  - Gelecekte gerçekleştirilecek benzer çalışmalarda, annelerin ve babaların çalışıyor oluşu, yaşadıkları çevre, okul başarısı gibi farklı değişkenlerin kullanılması veya farklı eğitim fakültelerinde benzer araştırmaların yapılması konusunda, konunun daha derinlemesine incelenmesi için uygun bir yaklaşım olabilir.
- Eymur, G., & Geban, Ö. (2011). Kimya öğretmeni adaylarının motivasyon ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(161).
- Goller, M., Ursin, J., Vähäsantanen, K., Festner, D., & Harteis, C. (2019). Finnish and German student teachers' motivations for choosing teaching as a career. The first application of the FIT-Choice scale in Finland. *Teaching and Teacher Education*, 85, 235-248.
- Günay, A., & Çelik, R. (2019). Kariyer stresinin psikolojik iyi oluş ve iyimserlik değişkenleriyle yordanması. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(33), 205-218.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. (2010). *Multivariate Data Analysis: Pearson Education*. Upper Saddle River, New Jersey.
- İhtiyaroğlu, N. (2017). Yapısal ve psikolojik güçlendirmenin öğretmen motivasyonu üzerindeki etkisi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 361-378.
- Jung, Y. M. (2020). Nursing students' career identity, satisfaction with major, and career stress by career decision type. *Japan Journal of Nursing Science*, 17(1), e12281.
- Kyriacou, C., & Coulthard, M. (2000). Undergraduates' views of teaching as a career choice. *Journal of education for Teaching*, 26(2), 117.
- Lazarides, R., & Schiefele, U. (2021). The relative strength of relations between different facets of teacher motivation and core dimensions of teaching quality in mathematics-A multilevel analysis. *Learning and Instruction*, 76, 101489.
- Murray, I. R., Baber, C., & South, A. (1996). Towards a definition and working model of stress and its effects on speech. *Speech Communication*, 20(1-2), 3-12.
- Özden, K., & Sertel Berk, Ö. (2017). Kariyer Stresi Ölçeği'nin (KSÖ) Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin sınanması. *Psikoloji Çalışmaları*, 37(1), 35-51.

- Park, I. S. & Han, Y. J. (2017). A study on the difference in career attitude maturity, career identity, stress management, and satisfaction for major classes of nursing students according to demographic characteristics. *The Journal of Employment and Career*, 7(1), 145-167.
- Shak, J. (2022). Motivations for entering into a teaching career in Brunei Darussalam: An update. *Teaching and Teacher Education*, 117, 103799.
- Sinclair, C. (2008). Initial and changing student teacher motivation and commitment to teaching. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 36(2), 79-104.
- Üzüm, B., Uçkun, S., & Uçkun, G. (2018). Üniversite öğrencilerinin yaşadığı bir fenomen: Kariyer stresi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(24), 1641-1651.
- Yılmaz, A. (2019). Öğretmen adaylarının kariyer streslerinin karma araştırma yaklaşımı ile incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 93-105.